

موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک و تردید

چین برای حضور در این ساختار منطقه‌ای

طاهره زندی علی‌آبادی^۱

چکیده: موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک از سال ۲۰۰۵ با هدف و ابتکار یک بازار تجاری برای مبادله آزاد کالا، خدمات، تشویق سرمایه‌گذاری، ترویج نوآوری، رشد اقتصادی، توسعه، حمایت و تولید مشاغل میان کشورهای عضو این موافقت‌نامه شکل گرفته است. موافقت‌نامه تجارت آزاد در حوزه اقیانوس آرام به منظور ایجاد یک ساختار تجاری جدید و غالب بر روابط تجاری منطقه تنظیم شده است. موافقت‌نامه اخیر با حضور ۱۲ کشور مقرر شده تا پایان سال ۲۰۱۳ اجرایی شود. نوشتار حاضر بر این اعتقاد است که چین به‌عنوان بزرگ‌ترین اقتصاد در حال توسعه و آمریکا به‌عنوان بزرگ‌ترین اقتصاد توسعه یافته دو قدرت برجسته در حوزه منطقه‌ای کرانه اقیانوس آرام محسوب می‌شوند و عملکردهای تجاری، اقتصادی و سیاسی هر یک از آن‌ها را نمی‌توان بدون بررسی رفتار طرف دیگر بررسی نمود. علاوه بر آن سیاست اعلامی بازگشت به آسیا توسط دولت اواما را باید در چارچوب نگرانی‌های واشنگتن از سرعت ظهور و توسعه دولت پکن در سایر بخش‌های اقتصادی، تجاری، دیپلماتیک، فناوری، نظامی و غیره جستجو نمود. بیش از نیمی از کل تجارت خارجی آمریکا و چین در سال ۲۰۱۲ با کشورهای عضو یا متقاضی عضویت در موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک انجام گرفته است. حال سؤال این است که چرا مدیران سیاسی چین برای پیوستن به موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک تردید دارند؟ مقاله حاضر در پاسخ به این سؤال، ابعاد این موافقت‌نامه راهبردی را بررسی می‌کند.

واژگان کلیدی: چین، آمریکا، اقتصاد، راهبرد، مبادلات تجاری، مشارکت فراپاسفیک، چالش.

۱. خانم طاهره زندی علی‌آبادی، کارشناس اداره دوم شرق آسیا و اقیانوسیه، وزارت امور خارجه.

۱. مقدمه

ساختار اولیه موافقت‌نامه مشارکت فراپاسفیک^۱ که از سال ۲۰۰۵ شکل گرفته است را می‌توان در قالب یک ابتکار عمل منطقه‌ای ارزیابی نمود که کشورهای عضو باید دستورالعمل‌ها و استانداردهای خاصی برای انجام فعالیت‌های اقتصادی خود به کار گیرند. از سال ۲۰۱۱ که چارچوب موافقت‌نامه مشارکت فراپاسفیک با عضویت ۹ اقتصاد آسیا-اقیانوسیه تأسیس شد، مذاکراتی برای پیوستن مکزیک و کانادا به این موافقت‌نامه انجام و در دسامبر ۲۰۱۲ این کشورها به عضویت آن پذیرفته شدند. ژاپن نیز در مارس ۲۰۱۳ به این موافقت‌نامه پیوست و هم اکنون ۱۲ کشور کانادا، استرالیا، سنگاپور، مکزیک، مالزی، ویتنام، شیلی، نیوزیلند، پرو، برونئی، ژاپن و آمریکا عضو موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک، ۳۸ درصد تولید ناخالص جهان (۲۷/۶ تریلیون دلار)، ۲۶ درصد تجارت جهان (۹/۶ تریلیون دلار) و ۱۱ درصد جمعیت جهان (۷۹۲ میلیون) را تشکیل می‌دهند (Basu Das: 2013).

عدم دعوت رسمی از چین برای حضور در جلسات موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک، تقویت کننده این ایده می‌باشد که موافقت‌نامه اخیر ابزار اقتصادی برای آمریکا در راستای محدود سازی نقش و نفوذ دولت پکن در منطقه آسیا-اقیانوسیه خواهد بود. این مقاله با بررسی تبادلات تجاری چین با کشورهای واقع شده در حوزه اقیانوس آرام به برخی از چالش‌های موجود تجاری-اقتصادی میان دولت‌های پکن-واشنگتن در چارچوب موافقت‌نامه اخیر می‌پردازد.

هر چند چین با کشورهای مالزی و ویتنام در چارچوب سازمان آسه‌آن و با هنگ‌کنگ، ماکائو، پرو، نیوزیلند، شیلی و سنگاپور مبادلات آزاد تجاری دارد، به منظور اجرایی نمودن موافقت‌نامه مبادلات آزاد تجاری در حال مذاکره با استرالیا می‌باشد و برای اجرایی نمودن ترتیبات مبادلات آزاد تجاری، مذاکره با کشورهای کره جنوبی و ژاپن را در دست بررسی دارد، اما تلاش‌های آمریکا به منظور دور نگه داشتن پکن از عضویت در موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک، بر روند تبادلات دوجانبه اقتصادی این کشور با کشورهای عضو یا در حال عضویت و در نهایت رشد اقتصادی چین تأثیرگذار خواهد بود.

حال این سؤال مطرح است که آیا هدف آمریکا از به امضا رساندن موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک محاصر چین و محدود کردن این کشور است؟ و چرا

---

1. Trans Pacific Partnership (TPP)

مدیران سیاسی چین برای پیوستن به موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک تردید دارند؟

نوشتار حاضر تأکید دارد به‌رغم آن که چین در کوتاه مدت از پیوستن به موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک پرهیز خواهد نمود، احتمالاً در سیاست میان مدت خود برای پیوستن به موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک تلاش خواهد کرد. در کوتاه مدت دولت پکن آمادگی انجام تعهدات وسیع این معاهده را با توجه به ضرورت اصلاحات اقتصادی داخلی نخواهد داشت. پایش سیاست‌های اقتصادی و دیپلماتیک چین گویای تلاش‌های این کشور به منظور تعمیق همکاری‌های اقتصادی با کشورهای حاضر در منطقه اقیانوس آرام می‌باشد که به‌واسطه ایجاد بلوک‌های آزاد تجاری، موافقت‌نامه‌ها و همکاری‌های وسیع اقتصادی در حال انجام است و از جمله مسیرهای رسیدن به موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک خواهد بود.

۲. پیشینه موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک

موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک در تاریخ ۲ ژوئن ۲۰۰۵ توسط چهار کشور برونئی، شیلی، نیوزیلند و سنگاپور با هدف تأسیس همکاری‌های تجاری، بازار و سرمایه‌گذاری آزاد شکل گرفت (Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement: 2005).

این موافقت‌نامه در مارس ۲۰۱۰ با ۷ کشور فعال و ناظر شروع به کار کرد و پس از چند دور نشست تعداد این کشورها به ۱۲ عضو افزایش یافت (Trans Pacific Partnership http from Wikipedia).

هدف موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک با ایجاد یک بازار تجاری برای مبادله آزاد کالا، خدمات، تشویق سرمایه‌گذاری، ترویج نوآوری، رشد اقتصادی، توسعه، حمایت و تولید مشاغل میان کشورهای عضو این موافقت‌نامه می‌باشد.

موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک دارای ۲۰ فصل از جمله موضوعاتی مانند دسترسی به بازار آزاد برای کالا، خدمات، کشاورزی، خدمات مالی، ارتباطات راه دور، حقوق مالکیت معنوی، قوانین مبدأ و اصلی، موانع فنی تجارت، بهداشت و رادیوگرافی، سرمایه‌گذاری خارجی، سیاست‌های رقابتی، راه‌حل‌های تجاری، شفاف‌سازی، فناوری تجهیزات بهداشتی و دارویی، کار، محیط‌زیست، انسجام نظارتی، توانمندی و امکانات دولتی، شرکت‌های دولتی، تجارت، الکترونیک، شرکت‌های با مقیاس کوچک، متوسط و دبیرخانه حل و فصل اختلافات می‌باشد (Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement: 2005).

مذاکرات مربوط به موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک از سال ۲۰۰۵ میان مجموعه‌ای از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه آغاز شده است، اما به دلیل تأکید بر استانداردهای بالا، قوانین سخت‌گیرانه و الزام‌آور هنوز اجرایی نشده است. هفدهمین نشست اعضای این موافقت‌نامه در ۲۴-۱۵ می ۲۰۱۳ در کشور پرو برگزار گردید. از رهبران دولت‌های عضو انتظار می‌رود تا پیش از اجلاس آپک در اکتبر ۲۰۱۳ در اندونزی به یک توافق مؤثر دست یابند. هر چند دولت اوپاما تأکید دارد موافقت‌نامه TPP تا پایان سال ۲۰۱۳ اجرایی خواهد شد، اما کارشناسان معتقدند این مذاکرات تا سال ۲۰۱۴ ادامه خواهد داشت.

اگر چه به سختی می‌توان موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک را بدون حضور چین با ۱۹/۲٪ درصد از کل جمعیت جهان و دارایی ۱۲/۴ تریلیون دلار به‌عنوان سومین کشور ثروتمند جهان در آن منطقه به تصویر کشید (Basu Das: 2013)، توجه به این مهم بسیاری از کارشناسان و تحلیل‌گران را متقاعد نموده است که موافقت‌نامه اخیر ابزار اقتصادی آمریکا به منظور محصور نمودن چین است. پروفیسور لی شیان یانگ از مؤسسه مطالعات اقیانوس آرام تحت نظر آکادمی علوم اجتماعی چین تأکید دارد که موافقت‌نامه TPP بخش مهمی از راهبرد آمریکا در بازگشت به آسیا می‌باشد که بر پایه اقتصاد و ملاحظات جغرافیایی-امنیتی و سیاسی استوار است (Xian Yang: 2012).

اگرچه بخش‌های اقتصادی، سیاسی و نظامی چین به‌طور روزافزونی در حال خیزش است، اما "ابهام استراتژیک"^۱ کماکان تفکر اساسی سیاست‌های آمریکا در قبال چین به شمار می‌رود. در شرایط ابهام استراتژیک سیاست یک کشور قدرتمند برای تمایل به جنگ یا تمایل به تعامل همه‌جانبه نامشخص می‌باشد و هدف آمریکا از این راهبرد ایجاد تردید برای چین در مورد اقدامات احتمالی دولت واشنگتن است. سیاست آمریکا در چارچوب موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک در برابر چین نیز از سطح ابهام استراتژیک برخوردار است. در این دایره بسته مدیران راهبردی آمریکا تأکید دارند رویکرد جنگ سردی و آسیب زدن به چین فارغ از مصون ماندن آمریکا از آسیب‌های احتمالی نخواهد بود. مهم‌تر آن که آمریکا در همکاری با چین منافع اساسی دارد که اولویت آن تداوم ثبات در نظام امنیت بین‌الملل است. در همین راستا آمریکا با گسترده‌تر ساختن روابط تجاری و تسهیل ادغام هرچه بیشتر چین در اقتصاد جهانی درصدد است اتصالات ساختاری چین و نظم مورد نظر خود را افزایش دهد.

آمریکا خواهان سیستم تک‌قطبی در سطح بین‌المللی و چندقطبی در ابعاد منطقه‌ای در جنوب آسیا است، اما چین خواهان سیستم چندقطبی در ابعاد بین‌المللی و تک‌قطبی در منطقه جنوب آسیا است. میرشایمر از جمله نظریه‌پردازان برجسته نئورئالیست در سال ۲۰۰۴ پیش‌بینی نمود چین برای تسلط بر آسیا تلاش خواهد کرد و تلاش آن به شیوه آمریکا برای تسلط بر نیمکره غربی (سیاست‌های انحصارطلبانه) شباهت‌های جدی خواهد داشت. وی معتقد است در این چارچوب چین درصدد خواهد بود بر افزایش قدرت خود در سایر بخش‌ها تأکید نماید به طوری که در آسیا از ناحیه هیچ دولتی احساس تهدید نکند. همان کاری که واشنگتن در قاره آمریکا انجام داد. وی تأکید می‌کند چین پر قدرت و در حال صعود احتمالاً درصدد بیرون راندن آمریکا از آسیا بر خواهد آمد، همان‌گونه که آمریکا قدرت‌های بزرگ دیگر را از نیمکره غربی بیرون راند. در نتیجه آمریکا درصدد مهار و محدودسازی چین بر خواهد آمد و در نهایت تلاش خواهد نمود مانع از تسلط دولت پکن بر آسیا شود (Mersheimer and Berezni: 2004).

سیاست بازگشت آمریکا^۱ به آسیا با هدف به تعویق انداختن یا جلوگیری از این خاستگاه چین بررسی می‌شود. مهم‌ترین ابزار راهبردی آمریکا به منظور نیل به این هدف را در مسیر مهار چین در بازارهای اقتصادی-تجاری و تنظیم رفتار آن در چارچوب‌های جدیدالتأسیس اقتصادی باید بررسی نمود.

چین به خوبی مطلع است به‌رغم چالش‌های عدیده سیاسی و اقتصادی که در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی با آمریکا و متحدان منطقه‌ای و بین‌المللی آن دارد، تحقق خاستگاه‌های اقتصادی‌اش از مسیر تعامل و همکاری در چارچوب‌های جدیدالتأسیس تجاری-اقتصادی تأمین خواهد شد. با عنایت به این که انتخاب راهبردی دولت پکن وارد شدن هر چه بیشتر در فرایند جهانی شدن اقتصاد است، لذا این کشور ناگزیر خواهد بود تصویری مسئولیت‌پذیر و مطلوب‌تر برای خود ترسیم نماید و به تقویت و اتصال خود با سیستم کنونی بر آید.

در همین راستا پیوستن به موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک برای چین بسیار سودمندتر خواهد بود تا شکستن شالوده آن.

۳. اهداف و عملکرد این موافقت‌نامه

از جمله اهداف ترسیم‌شده در موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک؛ سودمندی متقابل و جامع، فرآیند کامل همکاری‌های اقتصادی، همکاری‌های فنی-اقتصادی، تسهیل جهش به سوی یک‌پارچگی تجاری میان کشورهای عضو و کاهش نود درصدی یا حذف کامل تعرفه تجاری میان کشورهای عضو تا سال ۲۰۱۵ ذکر گردیده است. پیشنهاد ایجاد سازوکار نظارتی منسجم در کشورهای عضو موافقت‌نامه راهبردی TPP، به شرکت‌های آمریکایی کمک خواهد نمود که به صورت یک‌پارچه در بازارهای کشورهای عضو این موافقت‌نامه عمل کنند.

۴. مبادلات تجاری چین و آمریکا با کشورهای عضو یا خواهان عضویت در موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک

پکن به‌عنوان بزرگ‌ترین اقتصاد در حال توسعه تنها کشور حاضر در حوزه اقیانوس آرام است که هنوز هیچ دعوت رسمی یا غیررسمی از آن برای عضویت در این موافقت‌نامه به عمل نیامده است و مدیران اقتصادی و سیاسی این کشور چارچوب ترسیم‌شده توسط واشنگتن را در راستای توسعه همکاری‌های اقتصادی آمریکا با کشورهای آسیایی حوزه اقیانوس آرام به‌منظور محدود کردن نقش و حضور چین در منطقه ارزیابی می‌نمایند.

هم‌اکنون استرالیا، برونئی، شیلی، مالزی، نیوزیلند، پرو، سنگاپور، ایالات متحده، ژاپن، کانادا، مکزیک و ویتنام موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک را پذیرفته‌اند. کشورهای کره جنوبی، فیلیپین و تایوان برای عضویت در این موافقت‌نامه درخواست عضویت داده و چین، هنگ‌کنگ و ماکائو در وضعیت ابهام برای عضویت یا عدم عضویت هستند. بنابراین، میزان همکاری‌های تجاری آمریکا و چین با کشورهای عضو و یا خواهان عضویت در این موافقت‌نامه موضوع حائز اهمیت است.

مبادلات تجاری چین با کشورهای عضو موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک

آمریکا: حجم مبادلات تجاری چین و آمریکا در ۲۰۱۲ معادل ۵۳۶ میلیارد دلار اعلام‌شده و میزان صادرات آمریکا به چین ۱۱۰/۶ میلیارد دلار و واردات آمریکا از چین معادل ۴۲۵/۶ میلیارد دلار و کسری تجاری آمریکا معادل ۳۲۵ میلیارد دلار می‌باشد (U.S. trade in goods with China: 2012) چین دومین شریک تجاری آمریکا است.

حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی^۱ آمریکا تا پایان نوامبر ۲۰۱۱ در چین بالغ بر ۵۴/۲ میلیارد دلار بوده است (Morrison: 2013). آمریکا پنجمین کشور بزرگ سرمایه‌گذار در چین محسوب می‌شود. سرمایه‌گذاری مستقیم چین در آمریکا نیز تا پایان ۲۰۱۲ معادل ۶/۵ میلیارد دلار^۲ اعلام شده است (Hanemann: 2013).

کانادا: حجم مبادلات تجاری چین و کانادا در ۲۰۱۲ معادل ۶۹/۷ میلیارد دلار اعلام شده و میزان صادرات چین به کانادا معادل ۵۰/۷ میلیارد دلار و واردات آن از کانادا ۱۹ میلیارد دلار و مازاد تجاری چین معادل ۳۱/۶ میلیارد دلار می‌باشد. حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین در کانادا تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۱۰/۸ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی کانادا در چین معادل ۴,۵ میلیارد دلار می‌باشد (Canada's Merchandise Trade with China: 2012).

استرالیا: حجم مبادلات چین و استرالیا در ۲۰۱۲ معادل ۱۲۴/۵ میلیارد دلار و سهم تجارت کالای دو کشور در ۲۰۱۲ معادل ۱۱۷ میلیارد دلار اعلام شده که نسبت به سال گذشته ۲۰ درصد افزایش داشته است. حجم صادرات چین به استرالیا معادل ۴۴,۴ میلیارد دلار و واردات چین از استرالیا معادل ۷۳/۲۵ میلیارد و کسری تجاری چین ۲۹/۱۵ میلیارد دلار می‌باشد. حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین در استرالیا تا پایان ۲۰۱۲ معادل ۲۲/۹ میلیارد دلار و حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی استرالیا در چین تا پایان ۲۰۱۲ معادل ۱۹/۷۸ میلیارد دلار اعلام شده است. (Australia's trade and investment relationship with China: 2012).

سنگاپور: حجم مبادلات تجاری چین و سنگاپور در ۲۰۱۲ معادل ۱۰۳/۸ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات چین به سنگاپور ۴۸/۹ میلیارد دلار و واردات آن از سنگاپور ۵۴/۸ میلیارد دلار و کسری تجاری چین ۶/۱ میلیارد دلار می‌باشد (International Enterprise Singapore: 2013). حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین در سنگاپور تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۱۴/۷ میلیارد دلار (Foreign Equity Investment in Singapore's, 2011: 2012) بوده که توسط ۴۰۰ شرکت چینی انجام شده است و حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی سنگاپور توسط ۲۰۰۰ شرکت این

1. Foreign Direct Investment

۲. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در چین بیشتر در بخش‌های تولیدی و بانکی و نسبت به سال ۲۰۱۰ معادل ۹٪ درصد افزایش داشته است. سرمایه‌گذاری مستقیم چین در آمریکا بیشتر در بخش‌های نفت و گاز و تولیدات متمرکز شده و ۱۲٪ درصد رشد داشته است.

کشور معادل ۸۲/۱ میلیارد دلار اعلام شده است (Total Singapore's Investment Abroad, 2011: 2012).

مالزی: مبادلات تجاری چین و مالزی تا پایان ۲۰۱۲ معادل ۹۴/۸ میلیارد دلار اعلام شده که برای پنجمین سال متوالی رشد داشته است. انتظار می‌رود حجم مبادلات تجاری دو کشور تا ۲۰۱۵ بالغ بر ۱۰۰ میلیارد دلار باشد. حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین در مالزی تا پایان ۲۰۱۲ معادل ۷ میلیارد دلار^۱ و حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مالزی در چین براساس آمار منتشر شده تا پایان ۲۰۰۶ معادل ۳۲۰ میلیون دلار اعلام شده است (The Opening Ceremony of the Malaysia: 2013).

ویتنام: حجم مبادلات تجاری چین و ویتنام در ۲۰۱۲ معادل ۴۱/۱ میلیارد دلار اعلام شده که نسبت به ۲۰۱۱ معادل ۱۵٪ درصد (۵,۴ میلیارد دلار) افزایش داشته و حجم صادرات چین به ویتنام معادل ۲۸/۷۸ میلیارد دلار و واردات چین از ویتنام معادل ۱۲/۳۸ میلیارد دلار و مازاد تجاری چین ۱۶/۴ میلیارد دلار می‌باشد. چین از ۲۰۰۴ بزرگ‌ترین شریک تجاری ویتنام بوده است. حجم سرمایه‌گذاری چین در ویتنام تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۷/۳ میلیارد دلار اعلام شده و بیشتر در بخش‌های معدنی و انرژی بوده است (Vietnam – China Trade: 2013).

نیوزیلند: حجم مبادلات تجاری چین و نیوزیلند در ۲۰۱۲ معادل ۱۳/۸ میلیارد دلار اعلام شده است. حجم صادرات نیوزیلند به چین طی سال گذشته ۱۶/۶٪ درصد افزایش یافته است (www.mfat.govt.nz: 2012). چین دومین شریک تجاری، بزرگ‌ترین منبع واردات و دومین بازار بزرگ صادرات نیوزیلند است. حجم سرمایه‌گذاری چین در نیوزیلند تا پایان ۲۰۱۲ معادل ۱/۸ میلیارد دلار می‌باشد و در صنایع لبنی متمرکز شده است (tonyalexander.co.nz: 2013) و آمار رسمی از میزان سرمایه‌گذاری نیوزیلند در چین در دسترس نمی‌باشد.

مکزیک: حجم مبادلات تجاری چین و مکزیک در ۲۰۱۲ معادل ۶۲/۷ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات چین به مکزیک معادل ۵۷ میلیارد دلار و واردات از آن معادل ۵/۷ میلیارد دلار و مازاد تجاری چین ۵۱/۳ میلیارد دلار است. چین دومین شریک تجاری مکزیک است (China's Xi in Mexico eyes: 2013). سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین در مکزیک تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۶۱۴ میلیون دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مکزیک در چین معادل ۱۵۷ میلیون دلار اعلام شده است (China/Latin America: 2013).

۱. ۵۰۰ شرکت چینی در مالزی سرمایه‌گذاری نموده‌اند.

شیلی: حجم مبادلات تجاری چین-شیلی در ۲۰۱۲ معادل ۳۵ میلیارد دلار اعلام شده (Sino-Chile trade to hit \$35B this year: 2012) که نسبت به ۲۰۱۱ معادل ۲۰ درصد (۶ میلیارد دلار) در چارچوب موافقت‌نامه مبادلات آزاد تجاری افزایش داشته است. چین اولین شریک تجاری شیلی است. حجم سرمایه‌گذاری چین در شیلی تا پایان ۲۰۱۲ معادل ۲ میلیارد دلار و حجم سرمایه‌گذاری شیلی تا پایان ۲۰۱۰ در چین معادل ۲۱۲ میلیون دلار اعلام شده است (China investing heavily in Chile: 2013).

برونئی: مبادلات تجاری چین و برونئی در ۲۰۱۲ معادل ۱/۴۳ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات چین به برونئی ۱/۱۳ میلیارد دلار و واردات آن از برونئی معادل ۳۰۰ میلیون دلار و مازاد تجاری چین معادل ۸۳۰ میلیون دلار می باشد. حجم سرمایه‌گذاری چین در برونئی معادل ۶ میلیارد دلار اعلام شده است (Bilateral trade between Brunei and China: 2013).

ژاپن: مبادلات تجاری چین و ژاپن در ۲۰۱۲ معادل ۳۲۹ میلیارد دلار اعلام شده (Zhang Yunbi: 2013) و صادرات ژاپن به چین معادل ۱۴۴/۷۹ میلیارد دلار و واردات آن از چین ۱۸۴/۹ میلیارد دلار و کسری تجاری ژاپن معادل ۴۰ میلیارد دلار است (Hiroko Tabuchi: 2013). سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین در ژاپن تا ژوئن ۲۰۱۲ معادل ۱/۳ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ژاپن در چین ۸۳/۹۷ میلیارد دلار اعلام شده است (طاهره زندی، ۱۳۹۱).

پرو: حجم مبادلات تجاری چین و پرو در ۲۰۱۲ معادل ۱۵/۵ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات چین به پرو ۷/۸ میلیارد دلار و واردات چین از آن ۷/۷ میلیارد دلار و مازاد تجاری چین ۹۰ میلیون دلار است (Manuel Vigo: 2013). حجم سرمایه‌گذاری چین در پرو تا جولای ۲۰۱۲ معادل ۲ میلیارد دلار بوده و مقرر شده تا ۲۰۱۵ به سقف ۱۵ میلیارد دلار افزایش یابد (Peru Invites China to Invest: 2013).

حجم کل مبادلات تجاری چین تا پایان ۲۰۱۲ معادل ۳/۸۶۶ تریلیون دلار می‌باشد و مبادلات تجاری چین با کشورهای حاضر^۱ در حوزه اقیانوس آرام براساس آمار، معادل ۲/۱۶۷ تریلیون دلار (بیش از نیمی از مبادلات تجاری آن) و مازاد تجاری چین با کشورهای فوق معادل ۴۹۳ میلیارد دلار می‌باشد. تا پایان ژانویه ۲۰۱۳ چین

۱. کانادا، استرالیا، سنگاپور، مکزیک، مالزی، ویتنام، شیلی، نیوزیلند، پرو، برونئی، ژاپن، کره جنوبی، تایوان و فیلیپین به علاوه هنگ‌کنگ و ماکائو.

معادل ۱/۲۶۰ تریلیون دلار اوراق قرضه آمریکا را خریداری نموده که این مبلغ ۱۱ درصد از کل بدهی ۱۱/۶ تریلیون دلاری آمریکا محسوب می شود.

جدول ۱: مبادلات تجاری چین با کشورهای عضو موافقت نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک (میلیارد دلار)

کشور	مبادلات تجاری ۲۰۱۲	کسری یا مازاد تجاری چین	سرمایه گذاری چین در این کشورها	سرمایه گذاری این کشورها در چین
آمریکا	۵۳۶	+۳۲۵	۶,۵ (۲۰۱۲)	۵۴,۲ (۲۰۱۱)
کانادا	۶۹,۷	+۳۱,۶	۱۰,۸	۴,۵
استرالیا	۱۱۷	-۳۹,۱۵	۲۲,۹ و سهم FDI معادل ۱۶,۷	۱۹,۷۸ و سهم FDI معادل ۸,۳
سنگاپور	۱۰۳,۸	-۶,۱	تا پایان ۲۰۱۱ ۱۴,۷	تا پایان ۲۰۱۱ ۸۲,۱
مالزی	۹۴,۸	(۲۰۱۱) -۲۶,۵	۷ (۲۰۱۲)	۳۲۰ میلیون (۲۰۰۶)
ویتنام	۴۱,۱	-۱۶,۴	۷,۳ (۲۰۱۱)	-
شیلی	۳۵ ۲۵	-۸,۵ (۲۰۱۰)	۶۸۵ میلیون (تا ۲۰۰۹)	۲۱۲ میلیون (تا ۲۰۱۱)
نیوزیلند	۱۳,۸	-۱,۳۸	۱,۸ میلیارد (۲۰۱۲)	۳۵ میلیون
پرو	۱۵,۵	+۹۰ میلیون	۲ (تا جولای ۲۰۱۲)	-
ژاپن	۳۲۹	+۴۰	۱,۳ (تا ژوئن ۲۰۱۲)	۸۳,۹۷ (تا ژوئن ۲۰۱۲)
مکزیک	۵۷	+۵۱,۳	۶۱۴ میلیون	۱۵۷ میلیون
برونئی	۱۰,۴۳	+۸۳۰ میلیون	۶	-

حجم مبادلات تجاری آمریکا با کشورهای عضو موافقت نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک

کانادا: حجم مبادلات تجاری آمریکا و کانادا در ۲۰۱۲ معادل ۶۱۶/۶ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات آمریکا به کانادا معادل ۲۹۲/۴ میلیارد دلار و واردات آمریکا از کانادا معادل ۳۴۲/۲ میلیارد دلار و کسری تجاری آمریکا معادل ۳۱/۸ میلیارد دلار می باشد (U.S. trade in goods with Canada:2013). کانادا اولین شریک تجاری آمریکا محسوب می شود. سرمایه گذاری مستقیم خارجی آمریکا در کانادا تا پایان ۲۰۱۱

معادل ۳۱۹ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی کانادا در آمریکا تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۲۱۰/۹ میلیارد دلار اعلام شده است (www.ustr.gov: 2012).
مکزیک: حجم مبادلات تجاری آمریکا و مکزیک در ۲۰۱۲ معادل ۴۹۳/۹ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات آمریکا به مکزیک معادل ۲۱۶ میلیارد دلار و واردات آمریکا از آن معادل ۲۷۷/۶ میلیارد دلار و کسری تجاری آمریکا معادل ۶۱ میلیارد دلار می‌باشد (U.S. trade in goods with Mexico:2012). مکزیک سومین شریک تجاری آمریکا محسوب می‌شود. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در مکزیک تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۹۱/۴ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مکزیک در آمریکا تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۱۳/۸ میلیارد دلار اعلام شده است (http://www.ustr.gov, mexico).

سنگاپور: حجم مبادلات تجاری آمریکا و سنگاپور در ۲۰۱۲ معادل ۵۰/۷ میلیارد دلار اعلام شده و مجموع صادرات آمریکا به سنگاپور معادل ۳۰/۵ میلیارد دلار و واردات آمریکا از سنگاپور معادل ۲۰/۲ میلیارد دلار و مازاد تجاری آمریکا بیش از ۱۰ میلیارد دلار است (U.S. trade in goods with Singapore: 2012). سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در سنگاپور تا پایان سال ۲۰۰۹ معادل ۴۴/۷ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی سنگاپور در آمریکا تا پایان ۲۰۱۰ معادل ۹/۷ میلیارد دلار^۱ اعلام شده است (www.ustr.gov, Singapore).

مالزی: مبادلات تجاری آمریکا و مالزی در ۲۰۱۲ معادل ۳۸/۵ میلیارد دلار اعلام شده و حجم صادرات آمریکا به مالزی معادل ۱۲/۸ میلیارد دلار و واردات آن از مالزی معادل ۲۵/۹ میلیارد دلار و کسری تجاری آمریکا معادل ۱۳ میلیارد دلار می‌باشد و مالزی بیست‌ودومین شریک تجاری آمریکا است (U.S. trade in goods with Malaysia: 2012). سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در مالزی تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۱۳/۹ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مالزی در آمریکا تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۶۴۶ میلیون دلار^۲ اعلام شده است (www.ustr.gov, Malaysia).

---

۱. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در سنگاپور در بخش‌های خدمات مالی، بیمه، تولیدی و تجارت عمده‌فروشی و خرده‌فروشی و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی سنگاپور در آمریکا در بخش‌های تولیدی و مالی متمرکز شده است.

۲. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در مالزی بیشتر در بخش‌های تولیدی و معادن متمرکز شده است و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مالزی در آمریکا بیشتر در بخش‌های تجارت عمده‌فروشی و تولیدی متمرکز شده است.

استرالیا: حجم مبادلات آمریکا و استرالیا در ۲۰۱۲ معادل ۴۰٫۷ میلیارد دلار اعلام شده و میزان صادرات آمریکا به استرالیا معادل ۳۱ میلیارد دلار و واردات آن از استرالیا معادل ۹/۵ میلیارد دلار و مازاد تجاری آمریکا معادل ۲۱/۶ میلیارد دلار و استرالیا بیست و چهارمین همکار تجاری آمریکا است (U.S. trade in goods with Australia: 2012). سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در استرالیا تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۱۳۶/۲ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم استرالیا در آمریکا تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۵۵/۹ میلیارد دلار^۱ اعلام شده است (www.ustr.gov, Australia).

شیلی: حجم مبادلات تجاری آمریکا و شیلی در ۲۰۱۲ معادل ۲۸ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات آمریکا به شیلی معادل ۱۸/۸ میلیارد دلار و واردات آن از شیلی معادل ۹ میلیارد دلار و مازاد تجاری آمریکا معادل ۹/۵ میلیارد دلار می‌باشد. شیلی بیست و نهمین شریک تجاری آمریکا است. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در شیلی تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۳۴/۲ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی شیلی در آمریکا تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۳۶۲ میلیون دلار اعلام شده است (U.S. trade in goods with Chile: 2012).

ویتنام: مبادلات تجاری آمریکا و ویتنام در ۲۰۱۲ معادل ۲۰/۸ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات آمریکا به ویتنام معادل ۴/۶ میلیارد دلار و واردات از ویتنام معادل ۲۰ میلیارد دلار و کسری تجاری آمریکا معادل ۱۵/۶ میلیارد دلار می‌باشد (U.S. trade in goods with Vietnam: 2012). ویتنام سی و یکمین شریک تجاری آمریکا می‌باشد. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در ویتنام تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۱۳/۲ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ویتنام در آمریکا تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۲۰ میلیون دلار می‌باشد (www.ustr.gov, Vietnam).

پرو: مبادلات تجاری آمریکا و پرو در سال ۲۰۱۲ معادل ۱۵/۷ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات آمریکا به پرو معادل ۹/۳ میلیارد دلار و واردات آمریکا از پرو معادل ۶/۴ میلیارد دلار و مازاد تجاری آمریکا معادل ۲/۹ میلیارد دلار می‌باشد (U.S. trade in goods with Peru: 2012). پرو چهل و دومین شریک تجاری آمریکا است. سرمایه‌گذاری مستقیم آمریکا در پرو تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۷/۸ میلیارد دلار و بیشتر در بخش‌های معدنی متمرکز شده است و سرمایه‌گذاری مستقیم پرو در آمریکا تا پایان سال ۲۰۱۱ معادل ۲۳۴ میلیون دلار اعلام شده است (www.ustr.gov, Peru).

۱. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در استرالیا در بخش‌های مالی و معدنی، بیمه، شرکت‌های سهامی غیربانکی و سرمایه‌گذاری مستقیم استرالیا در آمریکا بیشتر در بخش‌های تولیدی، مالی و بیمه متمرکز شده است

ژاپن: حجم مبادلات تجاری آمریکا و ژاپن در ۲۰۱۲ معادل ۲۱۶ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات آمریکا معادل ۷۰ میلیارد دلار و واردات آن از ژاپن معادل ۱۴۶ میلیارد دلار و کسری تجاری آمریکا ۷۶ میلیارد دلار است (U.S. trade in goods with Japan: 2012). حجم مبادلات تجاری آمریکا در ۲۰۱۲ نسبت به ۲۰۱۱ معادل ۱۱٪ درصد (۲۱ میلیارد دلار) افزایش داشته است. ژاپن چهارمین شریک تجاری آمریکا است. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در ژاپن تا پایان ۲۰۱۰ معادل ۱۱۳/۳ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم ژاپن در آمریکا تا پایان ۲۰۱۰ معادل ۲۵۷ میلیارد دلار اعلام شده است (www.ustr.gov, Japan).

نیوزیلند: حجم مبادلات تجاری آمریکا و نیوزیلند در ۲۰۱۲ معادل ۶/۶ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات آمریکا به نیوزیلند معادل ۳/۵ میلیارد دلار و واردات آمریکا از نیوزیلند معادل ۳/۱ میلیارد دلار و مازاد تجاری آمریکا معادل ۴۰۰ میلیون دلار است (U.S. trade in goods with New Zealand: 2012). نیوزیلند پنجاه‌وششمین شریک تجاری آمریکا می‌باشد. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در نیوزیلند تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۶/۷ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نیوزیلند در آمریکا تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۱/۷ میلیارد دلار اعلام شده است (www.ustr.gov, New Zealand).

برونئی: حجم مبادلات تجاری آمریکا و برونئی در ۲۰۱۲ معادل ۲۴۳ میلیون دلار اعلام شده و صادرات آمریکا به برونئی ۱۵۷ میلیون دلار و واردات آمریکا از برونئی ۸۶ میلیون دلار و مازاد تجاری آمریکا ۷۰ میلیون دلار می‌باشد (U.S. trade in goods with Brunei: 2012). برونئی یکصدوسی‌وچهارمین شریک تجاری آمریکا است. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در برونئی تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۵۵ میلیون دلار و هیچ مورد سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی از برونئی در آمریکا ثبت نشده است (www.ustr.gov, Brunei).

جدول ۲. مبادلات تجاری آمریکا با کشورهای عضو موافقت‌نامه راهبردی

مشارکت فرا پاسفیک (میلیارد دلار)

کشور	مبادلات تجاری	کسری یا مازاد تجاری آمریکا	سرمایه‌گذاری آمریکا در این کشورها	سرمایه‌گذاری این کشورها در آمریکا
کانادا	۶۱۶	-۸،۳۱	۳۱۹ (۲۰۱۱)	۹،۲۱۰ (۲۰۱۱) میلیارد
استرالیا	۴۰۷	+۲۱۶	۱۳۶،۳ (۲۰۱۱)	۵۵،۹ (۲۰۱۱) میلیارد
سنگاپور	۵۰،۷	+۱۰	۴۴،۷ (۲۰۰۹)	۹،۷ (۲۰۱۰) میلیارد
مالزی	۳۸،۵	-۱۳	۱۳،۹ (۲۰۱۱)	۶۴۶ (۲۰۱۱) میلیون

۲۰ میلیون (۲۰۱۱)	۱۳.۲ (۲۰۱۱)	۶.۱۵	۲۰.۸	ویتنام
۳۶۲ میلیون (۲۰۱۱)	۳۴.۲ (۲۰۱۱)	+ ۹.۵	۲۸	شیلی
۱.۷ میلیارد (۲۰۱۱)	۶.۷ (۲۰۱۱)	+ ۴۰۰ (میلیون)	۶.۶	نیوزیلند
۲۳۴ میلیون (۲۰۱۱)	۷.۸ (۲۰۱۱)	+ ۲.۹	۱۵.۷	پرو
۲۵۷ میلیارد (۲۰۱۱)	۱۳.۳ (۲۰۱۰)	- ۷.۶	۲۱۶	ژاپن
۲۵۷ میلیارد (۲۰۱۱)	۴.۹۱ (۲۰۱۱)	- ۶۱	۴۹۳.۹	مکزیک
۱۳.۸ میلیارد (۲۰۱۱)	۵۵ میلیون (۲۰۱۱)	- ۷۰ (میلیون)	۲۴۳ میلیون	برونئی

حجم کل مبادلات تجاری آمریکا در سال ۲۰۱۲ معادل ۴/۹۳۲/۲ تریلیون دلار و حجم مبادلات تجاری آن با هفده کشور حاضر در حوزه آسیا-پاسفیک معادل ۲/۶۵۴/۱۲ تریلیون دلار و کسری تجاری دولت واشنگتن با کشورهای مذکور معادل ۱۱۵/۷ میلیارد دلار می‌باشد. آمریکا با کشورهای مکزیک و کانادا در چارچوب سازمان نفتا و با کشورهای شیلی، استرالیا، پرو و سنگاپور دارای موافقت‌نامه مبادلات آزاد تجاری است. تمرکز آمریکا بر ابعاد نظامی، برخی مشکلات اقتصادی را برای این کشور به وجود آورده است. آمریکا نیازمند تمرکز بیشتر بر روی مسائل اقتصادی است تا برخی از مشکلات اقتصادی خود را پشت سر گذارد. همکاری با کشورهای شرق آسیا می‌تواند در این مسیر به آمریکا کمک کند.

مبادلات تجاری چین با کشورهای خواهان عضویت در موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک

کره جنوبی: حجم مبادلات تجاری چین و کره جنوبی طی سال ۲۰۱۲ معادل ۲۵۶/۳ میلیارد دلار اعلام شده (Sang won Yoon & Henry Sanderson: 2013) و میزان صادرات کره جنوبی به چین معادل ۱۶۱ میلیارد دلار و واردات کره از چین معادل ۹۵ میلیارد دلار و کسری تجاری چین معادل ۶۶/۱۳ میلیارد دلار می‌باشد (South Korea 2012 Sees US \$66bn Surplus with china:2013). حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی کره جنوبی در چین تا پایان آگوست ۲۰۱۲ معادل ۵۱/۳ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین در کره جنوبی تا پایان آگوست ۲۰۱۲ معادل ۹۳۰ میلیون دلار^۱ اعلام شده است (China, S. Korea launch FTA negotiations: 2012). کارشناسان اقتصادی کره جنوبی پیش‌بینی می‌کنند کسری تجاری چین در مبادلات تجاری با کره جنوبی تا ۲۰۱۵ به ۹۳ میلیارد دلار افزایش یابد.

۱. سرمایه‌گذاران کره‌ای در ۵۴۳۸۰ پروژه در خاک اصلی چین سرمایه‌گذاری نموده‌اند.

مذاکرات آزادسازی تجارت میان کشورهای چین، کره جنوبی و ژاپن موضوع حائز اهمیتی در آینده تبادلات تجاری این کشورها با عنایت به اجرایی شدن موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک خواهد بود. هر چند اختلافات دیپلماتیک و سرزمینی چین-ژاپن بر این مذاکرات همچنان سایه خواهد انداخت.

تایوان: حجم مبادلات تجاری چین و تایوان تا نوامبر ۲۰۱۲ معادل ۱۵۲ میلیارد دلار اعلام شده و حجم صادرات چین به تایوان معادل ۳۲/۵۸ میلیارد دلار و حجم واردات آن از تایوان معادل ۱۱۹/۴۸ میلیارد دلار و کسری تجاری چین معادل ۸۷/۹ میلیارد دلار می‌باشد (Cindy Wang & Weiyi Lim: 2013) و حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی تایوان تا پایان نوامبر ۲۰۱۲ در چین معادل ۵۶/۷۶ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین در تایوان معادل ۵۰۰ میلیون دلار اعلام شده است (Mainland-Taiwan Trade and Investment: 2012).

فیلیپین: حجم مبادلات تجاری چین و فیلیپین در ۲۰۱۱ معادل ۳۲/۲ میلیارد دلار اعلام شده و میزان صادرات چین به فیلیپین معادل ۲۶ میلیارد دلار و واردات چین از فیلیپین معادل ۶/۲ میلیارد دلار و مازاد تجاری چین معادل ۲۰ میلیارد دلار می‌باشد. حجم مبادلات تجاری دو کشور طی ده ماه نخست سال ۲۰۱۲ معادل ۳۰ میلیارد دلار و نسبت به مدت زمانی مشابه سال گذشته ۱۵٪ درصد رشد داشته است. حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین در فیلیپین معادل ۱/۵ میلیارد دلار و حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی فیلیپین در چین معادل ۳ میلیارد دلار اعلام شده است (Philippines' high investment in China: 2012).

جدول ۳: مبادلات تجاری چین با کشورهای خواهان عضویت در موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک (میلیارد دلار)

کشور	مبادلات تجاری	کسری یا مازاد تجاری چین	سرمایه‌گذاری چین در این کشورها	سرمایه‌گذاری این کشور در چین
کره جنوبی	۲۵۶,۳ میلیارد (۲۰۱۲)	۶۶,۱۳ - میلیارد	۹۳۰ میلیون	۵۱,۳ میلیارد
تایوان	۱۵۲ میلیارد (۱۱ ماه نخست ۲۰۱۲)	۸۷,۹ - میلیارد	۵۰۰ میلیون	۵۶,۷۶ میلیارد (نوامبر ۲۰۱۲)
فیلیپین	۳۲,۲ میلیارد (۲۰۱۱)	۲۰ + میلیارد	۱,۵ میلیارد	۳ میلیارد

حجم مبادلات تجاری آمریکا و کشورهای خواهان عضویت در موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فرایاسفیک

کره جنوبی: حجم مبادلات آمریکا و کره جنوبی در ۲۰۱۲ معادل ۱۰۱ میلیارد دلار اعلام شده و میزان صادرات آمریکا به کره جنوبی معادل ۴۲ میلیارد و واردات آن از کره جنوبی معادل ۵۸/۹ میلیارد دلار و کسری تجاری آمریکا معادل ۱۶/۵ میلیارد دلار است (U.S. trade in goods with Korea:2012). سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در کره جنوبی تا پایان ۲۰۱۰ معادل ۳۰/۲ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم کره جنوبی در آمریکا تا پایان ۲۰۱۰ معادل ۱۵/۲ میلیارد دلار اعلام شده است (www.ustr.gov, Korea).

تایوان: حجم مبادلات تجاری آمریکا و تایوان در ۲۰۱۲ معادل ۶۳ میلیارد دلار اعلام شده و نسبت به سال قبل ۸٪ درصد (۴ میلیارد دلار) کاهش داشته است. صادرات آمریکا به تایوان ۲۴ میلیارد دلار و واردات آن از تایوان ۳۹ میلیارد دلار و کسری تجاری آمریکا ۱۴/۵ میلیارد دلار می‌باشد (U.S. trade in goods with Taiwan: 2012). سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در تایوان تا پایان ۲۰۱۰ معادل ۲۱ میلیارد دلار و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی تایوان در آمریکا تا پایان ۲۰۱۰ معادل ۵/۲ میلیارد دلار^۱ اعلام شده است (www.ustr.gov, Taiwan).

فیلیپین: حجم مبادلات تجاری آمریکا و فیلیپین در ۲۰۱۲ معادل ۱۷/۶ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات آمریکا به فیلیپین معادل ۸ میلیارد دلار و واردات آن از فیلیپین معادل ۹/۵۸ میلیارد دلار و کسری تجاری آمریکا معادل ۱/۵ میلیارد دلار است (U.S. trade in goods with Philippines:2012). حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در فیلیپین تا پایان ۲۰۱۱ معادل ۵/۳ میلیارد دلار و بیشتر در بخش‌های تولیدی است و حجم سرمایه‌گذاری مستقیم فیلیپین در آمریکا معادل ۱۱۴ میلیون دلار اعلام شده است (www.ustr.gov, Philippines).

---

۱. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا بیشتر در بخش‌های مالی، بیمه، تولیدات و تجارت کلان و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی تایوان در آمریکا بیشتر در بخش‌های تولیدی، تجارت کلان و بانکی متمرکز شده است.

جدول ۴: مبادلات تجاری آمریکا با کشورهای خواهان عضویت در موافقت‌نامه مشارکت فراپاسفیک طی ۲۰۱۲ (میلیارد دلار)

کشور	مبادلات تجاری	کسری تجاری	سرمایه‌گذاری آمریکا در این کشورها	سرمایه‌گذاری این کشورها در آمریکا
کره جنوبی	۱۰۱	-۱۶,۵	۳۰,۲ (۲۰۱۰)	۱۵,۲ (میلیارد ۲۰۱۱)
تایوان	۶۳	+۱۴,۵	۲۱ (۲۰۱۰)	۵,۲ (میلیارد ۲۰۱۰)
فیلیپین	۱۷,۶	-۱,۵	۵,۳ (۲۰۱۱)	۱۱۴ میلیون

مبادلات تجاری چین و آمریکا با هنگ‌کنگ و ماکائو در سال ۲۰۱۲

- حجم مبادلات تجاری چین و هنگ‌کنگ از ژانویه تا نوامبر ۲۰۱۲ معادل ۳۰۱/۷ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات چین به آن کشور معادل ۲۸۵/۸ میلیارد دلار و واردات چین از هنگ‌کنگ معادل ۱۵/۸ میلیارد دلار و مازاد تجاری چین معادل ۲۷۰ میلیارد دلار می‌باشد. حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین در هنگ‌کنگ تا پایان نوامبر ۲۰۱۲ معادل ۵۷/۵۳ میلیارد دلار و حجم سرمایه‌گذاری مستقیم هنگ‌کنگ در چین تا پایان نوامبر ۲۰۱۲ معادل ۵۸۴ میلیارد دلار اعلام شده است (Statistic on Mainland-HK Trade: 2012).

به موجب گزارش شورای تجارت خارجی آمریکا، حجم مبادلات تجاری آمریکا و هنگ‌کنگ در سال ۲۰۱۲ معادل ۴۳ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات کالا به آن معادل ۳۷/۵ میلیارد دلار و واردات کالا از هنگ‌کنگ معادل ۵/۵ میلیارد دلار و مازاد تجاری آمریکا معادل ۳۲ میلیارد دلار است (U.S. trade in goods with Hong Kong: 2012). آمار مستندی در خصوص میزان سرمایه‌گذاری آمریکا در هنگ‌کنگ یا بالعکس در دست نمی‌باشد.

- حجم مبادلات تجاری چین و ماکائو از ژانویه تا نوامبر ۲۰۱۲ معادل ۲/۶ میلیارد دلار اعلام شده و صادرات چین به ماکائو معادل ۲/۳۹ میلیارد دلار و واردات آن از ماکائو معادل ۲۲۰ میلیون دلار و مازاد تجاری چین ۲/۱۷۰ میلیارد دلار می‌باشد. حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چین در ماکائو تا پایان نوامبر ۲۰۱۲ معادل ۱۰/۸۶ میلیارد دلار اعلام شده است. ۸۶٪ سرمایه‌گذاری خارجی در ماکائو، چینی است (Statistics on Mainland-Macao Trade: 2013). اما حجم مبادلات تجاری آمریکا و ماکائو در سال ۲۰۱۲ معادل ۵۶۹ میلیون دلار اعلام شده و صادرات آمریکا به آن

معادل ۳۴۵ میلیون دلار و واردات از ماکائو معادل ۹۵ میلیون دلار و مازاد تجاری آمریکا ۲۵۰ میلیون دلار می‌باشد (U.S. trade in goods with Macau: 2012). ماکائو نود و سومین شریک تجاری آمریکا است. حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا در ماکائو تا پایان سال ۲۰۰۸ معادل ۲/۶ میلیارد دلار اعلام شده است (www.ustr.gov, Macau).

جدول ۵: مبادلات تجاری چین با هنگ کنگ و ماکائو در سال ۲۰۱۲ (میلیارد دلار)

کشور	مبادلات تجاری	کسری یا مازاد تجاری	سرمایه‌گذاری چین در این کشورها	سرمایه‌گذاری این کشورها در چین
هنگ کنگ	۳۰۱،۷ میلیارد (۱۱ ماه نخست ۲۰۱۲)	۲۷۰ + میلیارد	۵۷،۵۳ میلیارد (۱۱ ماه نخست ۲۰۱۲)	۵۸۴ میلیارد
ماکائو	۲،۶ میلیارد (۱۱ ماه نخست ۲۰۱۲)	۲،۱۷۰ میلیارد	۱۰،۸۴ میلیارد (۱۱ ماه نخست ۲۰۱۲)	—

براساس آمار فوق حجم سرمایه‌گذاری خارجی هفده کشور حاضر در حوزه اقیانوس آرام در سرزمین چین معادل ۹۵۲ میلیارد دلار و حجم سرمایه‌گذاری خارجی چین در این کشورها معادل ۱۴۲/۷ میلیارد دلار می‌باشد. این در حالی است که حجم سرمایه‌گذاری خارجی آمریکا در کشورهای حاضر در حوزه اقیانوس آرام براساس آمار ذکر شده معادل ۷۴۰ میلیارد دلار و حجم سرمایه‌گذاری خارجی کشورهای حاضر در حوزه اقیانوس آرام در آمریکا معادل ۶۶۰ میلیارد دلار می‌باشد.

چین هم اکنون اولین شریک تجاری کشورهای استرالیا، ژاپن، مالزی، پرو، سنگاپور، تایوان، کره جنوبی، ویتنام، فیلیپین و شیلی می‌باشد. آمریکا اولین شریک تجاری کشورهای کانادا و مکزیک است و کانادا اولین شریک تجاری آمریکا با حجم مبادلات تجاری ۵۹۷/۴ میلیارد دلار می‌باشد.

۵. فرصت‌ها و چالش‌های پیش روی چین

کارشناسان معتقدند موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک به‌رغم ایجاد برخی فرصت‌ها، برخی چالش‌ها را نیز برای چین ایجاد خواهد نمود. از نتایج مهم اجلاس سران آپک ۲۰۱۱ اعلام خطوط کلی چارچوب موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک بود. با توجه به تلاش چین برای هدایت و رهبری کشورهای منطقه جنوب شرق آسیا، به نظر می‌رسد دولت پکن در حال بررسی درخواست ورود به مذاکرات این

موافقت‌نامه راهبردی است. هر چند خوجین تائو رئیس جمهور وقت چین در اجلاس سران آپک در نوامبر ۲۰۱۱ به صورت مستقیم به پیوستن کشورش به موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک اشاره نکرد، اما اعلام نمود که چین از کلیه مسیرهایی که منجر به ادغام و نزدیکی کشورهای حوزه اقیانوس آرام شود، حمایت می‌کند (U.S. China joint Statement: 2011). احتیاط و بی‌رغبتی چین به این موافقت‌نامه ناشی از سوءظن این کشور به اهداف و دلایل تشکیل آن می‌باشد. اگرچه برخی از سیاست‌های موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک از جمله حذف سیاست‌های یارانه‌ای، آزاد سازی سرمایه‌های مالی، اجازه دولت‌ها به شرکت‌های سرمایه‌گذار برای شکایت حقوقی علیه آن‌ها در صورت بروز اختلاف و بسته حفاظتی از اختراعات که مانعی برای نوآوری علمی، تکنولوژی و رشد اقتصادی کشورهای در حال توسعه است از جمله موضوعات فراتر از ظرفیت بسیاری از کشورهای در حال توسعه و برخی از کشورهای توسعه یافته عضو یا علاقمند به عضویت در موافقت‌نامه راهبردی فرا پاسفیک می‌باشد، اما دغدغه‌های چین برای عضویت در موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک به شرح ذیل می‌باشد:

الف) با توجه به آن که کارخانه جهان در آسیا و در چین واقع شده است و رونق کسب و کار در بازارهای آسیا-پاسفیک از سوی چین مورد استقبال قرار می‌گیرد و پکن مزایای گسترده‌ای را در بخش صادرات به دست خواهد آورد؛ انتظار می‌رود که با توجه به ساختار موافقت‌نامه TPP واردات محصولات متفاوت نیز توسط چین افزایش یابد. تحقق این امر و دستیابی به منافع مشترک کشورهای عضو نیازمند طراحی و همکاری در بخش‌های دوجانبه، ترتیبات زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای و بین منطقه‌ای است.

ب) چالش‌های پیش‌روی چین برای عضویت در موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فرا پاسفیک به شرح ذیل است؛

- پکن معتقد است ایجاد ساختار موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک با هدف تحریک و افزایش فشار بر چین صورت پذیرفته است. با توجه به تحولات سیاسی-اجتماعی خاورمیانه و برخی کشورهای اروپایی، دولت چین با هدف حفظ ثبات اجتماعی درصدد پیشبرد اصلاحات اقتصادی و باز نمودن فضای اجتماعی در داخل کشور می‌باشد. حفظ موقعیت برتر رشد سریع اقتصادی و جایگاه مبتکرترین کشور موجود در جهان، نیازمند حفظ ثبات اجتماعی و اطمینان از آن که هیچ مانع جدی برای توسعه این کشور در آینده وجود نخواهد داشت، می‌باشد. در صورتی که دو طرح ارائه شده در

موافقت‌نامه TPP یعنی اینترنت آزاد و جنبش داده‌ها^۱ از جمله نگرانی‌های جدی رهبران و مدیران استراتژیک چین خواهد بود.

- به علاوه، مقررات در خصوص خدمات مالی و قوانین پیشنهادی پذیرفته‌شده در موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک هنوز مشخص نیست. تلاش آمریکا برای دسترسی به بازار خدمات کشورهای حوزه اقیانوس آرام در چارچوب موافقت‌نامه TPP از جمله چالش‌های چین خواهد بود. چین به تازگی مرحله جدیدی از اصلاحات داخلی را آغاز نموده و باتوجه به آن که هنوز شرایط مالی جهانی بی‌ثبات است، این کشور نمی‌تواند خود را با شرایط نامشخص وفق دهد.

- کاهش تعرفه کالاهای وارداتی یکی دیگر از چالش‌های پیش روی چین می‌باشد. دولت پکن برای پیوستن به سازمان تجارت جهانی در سال ۲۰۰۱ مجبور شد که ۹/۸٪ درصد از تعرفه کالاهای وارداتی خود را کاهش دهد. تلاش برای کاهش بیشتر تعرفه در کوتاه‌مدت و باز نمودن درهای کشور بر روی کالاهای کشورهای عضو موافقت‌نامه TPP مشکلات عدیده‌ای را برای چین به‌وجود خواهد آورد که نیازمند فعالیت جدی برای اصلاح شرایط و تطبیق ویژگی‌های گمرکی و اقتصادی خود با مندرجات موافقت‌نامه اخیر خواهد بود.

- موضوع تمرکز و گسترده بودن دخالت‌های دولتی در بازارهای مالی و تجاری-اقتصادی چین از جمله نگرانی شرکت‌های خارجی در بازار این کشور است. حمایت‌های دولتی از شرکت‌های نیمه‌خصوصی و بنگاه‌های تجاری از جمله مشکلات شرکت‌های خارجی در رقابت با شرکت‌های چینی در داخل چین می‌باشد. در سال‌های اخیر سرمایه‌گذاری‌های گسترده در بخش‌های تولیدی چین از سوی اعضای گروه آپک صورت گرفته است. همچنین ورود به سازمان تجارت جهانی از جمله محرک‌های قوی برای تعدیل برخی سیاست‌ها بود. هم‌اکنون بسیاری از شرکت‌های چینی و بازارهای این کشور تحت کنترل و نظارت بخش‌های دولتی هستند.

- با توجه به آن که برخی از تحقیقات نشان داده در مراحل اولیه اجرایی‌شدن موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک، شرکت‌های آمریکایی نسبت به شرکت‌های کشورهای حوزه آسیا سود کمی از منافع این بازار خواهند داشت و رشد صادرات این شرکت‌ها نیز نسبت به سایر کشورهای آسیایی چشمگیر نخواهد بود، چینی‌ها معتقدند که تمرکز واشنگتن بر آسیا و حرکت‌های گسترده نظامی این کشور در این منطقه از جهان تحت پوشش برخی ژست‌های دیپلماتیک و همکاری‌های دوجانبه و اقتصادی با

هدف تسهیل بازگشت آمریکا و حضور مؤثرتر در آسیا است. چارچوب موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک را باید به‌عنوان بخشی از راهبرد منطقه‌ای این کشور ارزیابی نمود.

- برگزاری مذاکرات سری موافقت‌نامه TPP و عدم اطلاع از نتایج به‌دست آمده (به‌رغم آن که این موافقت‌نامه با هدف یک‌پارچه‌سازی منطقه‌ای ایجاد شده است) از جمله نگرانی‌های دیگر چین می‌باشد و در این راستا طبیعی است که پکن تلاش می‌کند با عضویت یا پذیرش به صورت ناظر در موافقت‌نامه مذکور از پیامدهای سوء ناشی از این معاهده در امان باشد.

۶. آینده TPP و عملکرد چین

عملکرد چین را می‌توان در سه بخش کوتاه، میان و بلندمدت تقسیم نمود. به دلیل سیاست‌های سرسختانه موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک، احتمالاً مدیران سیاسی اقتصادی چین در کوتاه مدت از پیوستن به این موافقت‌نامه خودداری خواهند نمود. علت این امر را باید در توجه مضاعف رهبران چین به اصلاح ساختار اقتصاد داخلی ارزیابی نمود. تجربه چین در پیوستن به معاهده سازمان جهانی تجارت WTO و اصلاحاتی که ظرف مدت زمانی محدودی انجام شد گویای این موضوع است که چین تمایل دارد در شرایط کنونی راهبرد اصلاحات اقتصادی را اولویت سیاست اقتصادی خود تعیین نموده تا شرایط پیوستن به موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک را داشته باشد.

در میان مدت این کشور به تعمیق همکاری‌های اقتصادی خود با همسایگانش در حوزه اقیانوسیه ادامه خواهد داد. موافقت‌نامه‌های تجارت آزاد با کشورهای همسایه می‌تواند در سال‌های آتی به‌عنوان پایه‌های همکاری در موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک قلمداد شود. تجارت و سرمایه‌گذاری در اقتصادهای توسعه‌یافته و در حال توسعه آسیا-اقیانوسیه منجر به تحت فشار قرار دادن چین به منظور نیل به اصلاحات اقتصادی، اتخاذ سیاست‌های لیبرال‌تر در داخل، افزایش بهره‌وری شرکت‌های چینی و شرکت‌های همکار خارجی آن‌ها از این بازار خواهد بود.

با توجه به آن که چین از جمله کشورهای پیشگام در همکاری‌های جامع اقتصادی آسیا^۱ بوده است و در حال حاضر موافقت‌نامه‌های TPP و RCEP هر دو

۱. Asia's Regional comprehensive Economic Partnership (RCEP): موافقت‌نامه همکاری‌های

جامع اقتصادی آسیا شامل بازار آزاد تجاری میان کشورهای عضو سازمان همکاری آسه‌آن (اندونزی، مالزی،

به‌عنوان مسیرهای موازی ادغام اقتصادی در آسیا-اقیانوسیه محسوب می‌شوند، احتمالاً در بلندمدت شاهد آن خواهیم بود که چین و آمریکا به وضعیت حد وسط (شرایط میانه) باهدف نزدیک نمودن موافقت‌نامه همکاری‌های جامع اقتصادی آسیا و موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فرآپاسفیک دست یابند که به روابط نزدیک‌تر دو اقتصاد برتر جهان (چین و آمریکا) بینجامد. چین هم اکنون با هشت کشور عضو موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فرآپاسفیک از جمله ویتنام، مالزی، برونئی^۱، استرالیا، نیوزیلند، شیلی، سنگاپور و پرو موافقت‌نامه مبادلات آزاد تجاری را امضا نموده است. موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فرآپاسفیک بسترساز ایجاد منطقه آزاد تجاری میان کشورهای حوزه اقیانوس آرام می‌باشد که با هدف کاهش ۹۰ درصدی یا حذف کامل تعرفه تجاری میان کشورهای عضو تا سال ۲۰۱۵ ایجاد شده است.

۷. نتیجه‌گیری

از جمله موضوعات چالش‌زا در روابط اقتصادی چین و آمریکا در بخش‌های سیاست‌های یارانه‌ای، سرقت مالکیت معنوی دولت پکن (به ادعای آمریکا) به علاوه ممانعت آمریکا از سرمایه‌گذاری خارجی در چین (ایجاد محدودیت برای صنایع مخابراتی و انرژی خورشیدی چین برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مخابراتی و الکترونیکی به دلایل امنیتی) می‌باشد که در سال ۲۰۱۳ نیز افزایش خواهد یافت. به‌رغم آن پیشنهاد آزادسازی مبادلات تجاری آمریکا-اتحادیه اروپا در چارچوب موافقت‌نامه راهبردی مشارکت تجاری و سرمایه‌گذاری فرآقیانوس اطلس^۲ TTIP پیام واضح آمریکا به چین در چارچوب رقابت‌های اقتصادی میان دو کشور می‌باشد. این موافقت‌نامه تقریباً ۴۵٪ از تولید ناخالص داخلی جهان و بیش از یک‌سوم تجارت جهانی را شامل خواهد شد.

ایجاد ساختار جدید تجاری-مالی در کنار ساختارهای متعدد اقتصادی موجود در منطقه آسیا-پاسفیک، بیان‌گر روابط اقتصادی-تجاری پیچیده و در هم تنیده کشورهای این حوزه و تلاش برای دستیابی به چارچوب اقتصادی موثرتر که پاسخ‌گوی نیازهای کشورهای عضو باشد است. واضح است در این چارچوب جدید منطقه‌ای نمی‌توان

ویتنام، برونئی، سنگاپور، تایلند، میانمار، لائوس، کامبوج و فیلیپین) به علاوه کره جنوبی، چین، هند، نیوزیلند، استرالیا و ژاپن است.

۱. موافقت‌نامه مبادلات آزاد تجاری چین با سه کشور ویتنام، مالزی و برونئی در چارچوب موافقت‌نامه‌های این کشور با اعضای آسه‌آن می‌باشد.

2. Trans-Atlantic Trade and Investment Partnership (TTIP)

حضور برجسته چین را نادیده انگاشت. عضویت در موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک از یک سو فرصت مناسبی برای چین به‌منظور توسعه همکاری‌های تجاری خود با کشورهای حاضر در این موافقت‌نامه خواهد بود و از سوی دیگر کاهش تعرفه تجاری، کاهش دخالت دولت در بازار مالی-تجاری، رفع محدودیت‌های اینترنتی و فیلترینگ به‌علاوه احتمال واقعی نمودن نرخ ارز از جمله چالش‌های پیش روی پکن برای عضویت در موافقت‌نامه مذکور می‌باشد. چین به‌عنوان اولین اقتصاد در حال توسعه و دومین قطب اقتصادی جهان از جایگاه برجسته‌ای در مبادلات تجاری منطقه اقیانوس آرام برخوردار است. مقامات واشنگتن با عنایت به این مهم، توجه ویژه‌ای به حل مسئله تجاری مالی خود با چین دارند. تصویب قانون تحریم تجاری علیه کالاهای چینی توسط سنای آمریکا به علاوه نارضایتی از پایین نگه داشتن نرخ ارز طی چند سال اخیر باعث شده اختلافات مالی، تجاری و ارزی دو کشور چین و آمریکا گسترش یابد چنان که به‌رغم گسترش حجم روابط تجاری دو کشور، آن‌ها از دستیابی به راه‌حل مناسب برای برطرف نمودن اختلافات موجود تجاری بازمانده‌اند.

با عنایت به مشکلات موجود در روابط تجاری-مالی چین و آمریکا این احتمال وجود دارد که مدیران سیاسی-اقتصادی واشنگتن بخواهند این اختلافات را در چارچوب وسیع‌تر از همکاری‌های دوجانبه حل‌وفصل نمایند. حضور کشورهای متحد راهبردی آمریکا در چارچوب موافقت‌نامه تجاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام با عنایت به آن که این کشورها از جمله همکاران نزدیک تجاری چین محسوب می‌شوند، می‌تواند کمک مؤثری برای آمریکا به‌منظور ایجاد و طراحی چارچوب تجاری لیبرال دموکرات باشد که دولت پکن را به منظور تحول و اصلاح ساختار مالی-تجاری خود ظرف مدت زمان بسیار محدود ترغیب نمایند. اما اجرایی شدن این امر فشار مضاعفی را بر ساختار سیاسی و اقتصادی چین بار خواهد نمود.

راهبرد همکاری و مهار چین در صدر سیاست‌های آمریکا در حوزه آسیا-پاسفیک نمایان می‌باشد. حضور در مناسبات نظامی، اقتصادی و کنترل مسیر انرژی در راستای محاصره و مهار دولت پکن ارزیابی می‌شود، در حالی که چین تلاش دارد که از تحقق این راهبرد ممانعت به عمل آورد. دولت پکن نه تنها خواستار حفظ همکاری‌های بین‌المللی خود است بلکه می‌خواهد نقش سازنده‌ای در ایجاد نهادهای بین‌المللی ایفا نماید، اما دولت پکن معتقد است که موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فراپاسفیک به رهبری آمریکا پیامدهای سیاسی و اقتصادی چالش‌آفرینی را برای کشورهای حاضر در منطقه در بر خواهد داشت.

پایش رفتارهای سیاسی و حکومتی چین طی چند دهه گذشته که توسعه را برای این کشور به همراه داشته؛ نمایانگر عقلانیت، فهم و درک صحیح از سیستم و جهان‌بینی رئالیستی رهبران پکن بوده، چنان که منافع اقتصادی ملی را به اولویت و محور خاستگاه‌های مدیران استراتژیک این کشور تبدیل نموده است. مسئولان پکن به‌خوبی مطلع هستند تأکید بر رقابت و گردنکشی به‌رغم آن که دستاوردی نخواهد داشت، هزینه‌های مضاعفی را نیز بر سیاست خارجی و توسعه اقتصادی این کشور تحمیل خواهد نمود و آمریکا به همراه متحدان منطقه‌ای خود با تمسک به حربه چین‌هراسی، فشارهای مضاعفی را بر دولت چین تحمیل خواهند نمود. بنابراین، با صبر و تأمل درصدد حضور روزافزون و مؤثر در ساختارهای منطقه‌ای نظیر موافقت‌نامه راهبردی مشارکت فرایاسفیک خواهند بود.

منابع

۱. زندی، طاهره (۱۳۹۱)، "مروری بر آخرین وضعیت همکاری‌های اقتصادی چین و ژاپن در سایه مناقشات ارضی"، ماهنامه دیدگاه‌ها و تحلیل‌ها، شماره ۲۶۸.
2. Australia's trade and investment relationship with China (d): Australian merchandise trade with China, 2012. Department of foreign affairs and trade (<http://www.dfat.gov.au/geo/fs/chin.pdf>)
3. Basu Das, Sanchita, "The Trans-Pacific Partnership as a tool to contain China: Myth or reality?" Singapore's Institute of Southeast Asian Studies Share their Understanding of Current EventsS, May 17, 2013, page 1-2.
4. Bilateral trade between Brunei and China reached a record high, Economic and Commercial Office, Chinese Embassy in Brunei Darussalam, January 11, 2013 (<http://bn2.mofcom.gov.cn/article /chinanews>)
5. Brief Statistic of First 11 Months of 2012 on Mainland-Taiwan Trade and Investment (<http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/statistic>)
6. Brief Statistics on China-ROK Economic and Trade Cooperation as of October 2012, February 15, 2013. (<http://english.mofcom.gov.cn/aarticle /statistic/BriefStatistic>)
7. Canada's Merchandise Trade with China, Trade Data Online, Feb 20, 2013, <http://www.asiapacific.ca/statistics/trade/bilateral-trade-asia-product/canadas-merchandise-trade-china>)
8. China investing heavily in Chile, January 23, 2013, <http://thebricspost.com>
9. China/Latin America: Mexican relations with China at lowest ebb in recent years according to experts, February 3, 2013, <http://www.pulsamerica.co.uk/2013/02/03/chinalatin-america-mexican-relations-with-china-at-lowest-ebb-in-recent-years-according-to-experts>)

- 10.. China's Xi in Mexico eyes "strategic" partnership, June 5, 2013
(<http://www.channelnewsasia.com/news/business/international/china-s-xi-in-mexico-eyes/698124.html>)
11. China, S. Korea launch FTA negotiations, China Daily, Beijing, May 3, 2012, (www.thejakartapost.com)
12. Cindy Wang & Weiyi Lim, Taiwan Boosts Limit on China Securities Investment to \$1B, January 29, 2013
[tp://www.bloomberg.com/news/2013-01-29/](http://www.bloomberg.com/news/2013-01-29/)
13. Foreign Affairs chief cites Philippines' high investment in China, May 17, <http://www.sunstar.com.ph/manila/local-news/2012/05/17>
14. Foreign Equity Investment in Singapore 2011
http://www.singstat.gov.sg/statistics/browse_by_theme/economy/findings/feisummary.pdf
15. Hanemann, Thilo, Chinese FDI in the United States: Q4 2012 Update January 16, 2013(<http://rhg.com/notes/chinese-fdi-in-the-united-states-q4-2012-update>)
16. Hiroko Tabuchi, Japanese Trade Deficit was \$78 Billion in 2012, January 23, 2013
http://www.nytimes.com/2013/01/24/business/global/japan-reports-a-78-billion-trade-deficit-for-2012.html?_r=0
17. <http://tonyalexander.co.nz/china/gwcsectionsandguestarticles/nz-china-economic-data/> March 25, 2013
- 18.. <http://www.mfat.govt.nz/Countries/Asia-North/China.php>, Merchandise trade
19. <http://www.ustr.gov/countries-regions/americas/canada>
20. <http://www.ustr.gov/countries-regions/americas/Mexico>
21. <http://www.ustr.gov/countries-regions/southeast-asia-pacific/Singapore>
22. <http://www.ustr.gov/countries-regions/southeast-asia-pacific/Malaysia>
23. <http://www.ustr.gov/countries-regions/americas/Peru>.
24. <http://www.ustr.gov/countries-regions/china-mongolia-taiwan/macau>
25. <http://www.ustr.gov/countries-regions/china/taiwan>
26. <http://www.ustr.gov/countries-regions/japan-korea-apec/japan>
27. <http://www.ustr.gov/countries-regions/southeast-asia-pacific/Brunei>
28. <http://www.ustr.gov/countries-regions/japan-korea-apec/korea>
29. <http://www.ustr.gov/countries-regions/southeast-asia-pacific/Australia>
30. <http://www.ustr.gov/countries-regions/southeast-asia-pacific/Vietnam>.
31. <http://www.ustr.gov/countries-regions/southeast-asia-pacific/Philippines>
32. <http://www.ustr.gov/countries-regions/southeast-asia-pacific/new-zealand>
33. <http://tonyalexander.co.nz/china/gwcsectionsandguestarticles/nz-china-economic-data/> March 25, 2013
34. International Enterprise Singapore, about china, Feb 26, 2013
http://www.iesingapore.gov.sg/wps/portal/!ut/p/c4/04_SB8K8xLLM9MSSPy8xBz9CP0os3gDf4PQMFMD)

35. Manuel Vigo, Peru - China trade to see strong growth in 2013, March 10, 2013 (<http://www.peruthisweek.com/news-3719-peru-china-trade-to-see-strong-growth-in-2013>)
36. Mersheimer, John J. & Berezniaki Zabegnew, Clash of Titans. July 2, 2004 (www.Foreignpolicy.com)
37. Morrison, Wayne M, China-U.S. Trade Issues Report for Members and Committees of Congress, July 17, 2013 , at page 21. (<http://www.fas.org/sgp/crs/row/RL33536.pdf>)
38. Peru Invites China to Invest in Industry, Banking and Ports, July 8, 2013(<http://www.laht.com/article.asp?ArticleId=347886&CategoryId=14095>)
39. Sino-Chile trade to hit \$35B this year, June 26, 2012, (<http://www.chinadaily.com>)
40. Sang won Yoon & Henry Sanderson, Chinese and South Korean Leaders in Accord on North Korea, Jun 27, 2013 (<http://www.bloomberg.com/news/2013-06-27/chinese-and-south-korean-leaders-in-accord-on-north-korea.html>)
41. South Korea 2012 Sees USD66bn Trade Surplus with China, June 17, 2013 (http://news.silobreaker.com/south-korea-2012-sees-usd66bn-trade-surplus-with-china-5_2266897112283217923)
42. Statistic on Mainland-HK Trade and Economic Cooperation in First 11 Months of 2012(<http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/statistic/BriefStatistic>)
43. Statistics on Mainland-Macao Trade and Economic Cooperation in January-November 2012, January 29, 2013 (<http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/statistic/BriefStatistic>)
44. The Opening Ceremony of the Malaysia-China Kuantan Industrial Park, June 2, 2013 (<http://www.chinaembassy.se/eng/xwdt/t1012576.htm2013/02/06>)
45. Total Singapore's Investment Abroad 2011(http://www.singstat.gov.sg/statistics/browse_by_theme/economy/findings/siasummary.pdf)
46. Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement, 2005 (<http://www.mfat.govt.nz/downloads/trade-agreement/transpacific/main-agreement.pdf>)
47. Trans Pacific Partnership [http From Wikipedia \(//en.wikipedia.org/wiki/Trans_Pacific_Partnership#cite_note-TPP2005-8\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Trans_Pacific_Partnership#cite_note-TPP2005-8)
48. U.S. trade in goods with Australia, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c6021.htm>)
49. U.S.-China Joint statement, January 19, 2011(<http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2011/01/19/us-china-joint-statement>)
50. U.S. trade in goods with Brunei, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5610.html>)
51. U.S. trade in goods with Canada, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c1220.html>)
52. U.S. trade in goods with Chile, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c3370.html>)

53. U.S. trade in goods with china, US Department of Commercial(<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5700.html>)
54. U.S. trade in goods with Japan, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5880.html>)
55. U.S. trade in goods with Hong Kong, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5820.html>)
56. U.S. trade in goods with Korea, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5800.html>. 2012: U.S. trade in goods with Korea, South)
57. U.S. trade in goods with Macau, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5660.html>)
58. U.S. trade in goods with Malaysia, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5570.html>)
59. U.S. trade in goods with Mexico, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c2010.html>)
60. U.S. trade in goods with New Zealand, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c6141.html>)
61. U.S. trade in goods with Peru, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c3330.html>)
62. U.S. trade in goods with Philippines, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5650.html>)
63. U.S. trade in goods with Singapore, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5590.htm>)
64. U.S. trade in goods with Vietnam, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5520.html>)
56. U.S. trade in goods with Taiwan, US Department of Commercial (<http://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5830.html>)
66. Vietnam – China Trade: the Scale Tips to China, Jan 18, 2013. (<http://www.vietnamica.net/vietnam-china-trade-the-scale-tips-to-china>)
67. Vietnam – China Trade: the Scale Tips to China, Jan 18, 2013. (<http://www.vietnamica.net/vietnam-china-trade-the-scale-tips-to-china>)
68. Zhang Yunbi, China-Japan trade will pick up, May 22, 2013 ([http://www.chinadaily.com.cn/world/2013-05/22/content_16517822 .htm](http://www.chinadaily.com.cn/world/2013-05/22/content_16517822.htm))
69. Xian Yang, Li, “Transpacific Partnership Agreement: A Major Challenge to China’s Rise” , International Economic Review, February 2,2012.